

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Перший проректор з наукової роботи та
міжнародного співробітництва

Володимир ГРАБКО

Протокол засідання Вченої ради ВНТУ
№ 5 від «23» грудня 2021 р.

ПРОГРАМА

вступного іспиту з іноземної мови

(українська)

для всіх спеціальностей

для підготовки здобувачів вищої освіти

ступеня «доктора філософії»

Вінниця 2021

Програму розроблено авторським колективом у складі:

1. Азарова Л.Є. - завкафедри мовознавства ВНТУ, докт. філол. наук, проф.
2. Пустовіт Т.М. – доц. кафедри мовознавства

Автори:

Л.Є. Азарова

Т.М. Пустовіт

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Наявність україномовного середовища, в якому отримує освіту іноземний аспірант, багато в чому визначає необхідність розширення змісту та поглиблення його мовної підготовки. Українська мова як іноземна в такому випадку є не тільки засобом спілкування і засобом пізнання, але водночас і засобом становлення особистості молодого науковця, оскільки є суттєвою умовою здійснення всіх аспектів його навчальної і науково-дослідницької діяльності: вивчення загальноосвітніх і спеціальних дисциплін та складання іспитів кандидатського мінімуму, оволодіння методами наукових досліджень, систематизації та узагальнення отриманих результатів, оформлення дисертаційної роботи й процедури її захисту та ін.

Практичне володіння українською мовою для іноземних громадян передбачає демонстрування вступником на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії високого рівня сформованості функціональної, мовної та мовленнєвої компетенцій і має відповідати рівню знання іноземної мови **B2** згідно з «Загальноєвропейськими рекомендаціями з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання» (2003 р.).

Під функціональною компетенцією слід розуміти володіння українською мовою для академічних цілей, а саме: вміння опрацьовувати україномовні наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати та конспектувати лекції; готувати та проводити презентації, виголошувати доповіді на семінарах.

Сформованість мовної компетенції вступника передбачає володіння орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної української мови.

Мовленнєва компетенція охоплює рецептивні та продуктивні навички і вміння. Іноземний вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен бути здатним брати участь в усному спілкуванні українською мовою в обсязі матеріалу, передбаченому програмою.

2. МЕТА ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Метою вступного іспиту з української мови для іноземних громадян, які вступають до аспірантури Вінницького національного технічного університету є виявлення рівня сформованості комунікативної компетенції кандидата на вступ до аспірантури для підготовки на третьому освітньо-науковому рівні вищої освіти з метою здобуття наукового ступеня доктора філософії зі всіх спеціальностей: вміння співвідносити мовні засоби з різними сферами, ситуаціями, умовами та цілями спілкування,

використовувати мовний матеріал як засіб реалізації мовленнєвої комунікації у науково-дослідній сфері.

3. ВИМОГИ ДО РІВНЯ ВОЛОДІННЯ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН, ЯКІ ВСТУПАЮТЬ ДО АСПІРАНТУРИ

Вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен продемонструвати володіння комплексом умінь та навичок з української мови, необхідних для практичного застосування у процесі проведення наукового дослідження та підвищення власного фахового рівня.

3.1 Вимоги до мовленнєвої компетенції:

1) знання, вміння та навички розв'язання тематико-ситуативних завдань спілкування:

- демонструвати розвинену тактику мовленнєвої поведінки в навчально-пізнавальній та навчально-науковій сферах;
- вміти здійснювати спілкування в усній та письмовій формах у межах актуальної для спеціальних дисциплін тематики;
- вміти, розв'язуючи когнітивно-комунікативні завдання, вербально реалізовувати інтенції інформативного, контактовстановлювального, резюмуючого й оцінчого характеру, а також інтенції, пов'язані зі створенням як власного, так і вторинного тексту за фахом.

2) знання, вміння та навички у видах мовленнєвої діяльності:

а) *рецептивні навички та вміння:*

Читання

- читати й розуміти тексти загальнонаукового та професійно-орієнтованого характеру;
- володіти всіма видами читання (поглибленим, ознайомлювальним, переглядовим, пошуковим);
- виконувати різні види робіт з україномовною науковою літературою з фаху відповідно до визначених завдань, що полягають у розумінні змісту й отриманні різноманітної інформації з першоджерела, що прочитано;
- ранжувати змістову важливість, оцінювати зміст прочитаного, формулювати висновки й умовиводи українською мовою на основі обробки отриманої інформації.

Аудіювання

- розуміти зміст монологічних висловлювань і питань, порушених у навчально-науковому діалозі, а саме:
- запитання екзаменаторів;
- короткі висловлювання й коментарі екзаменаторів;
- поживавлену розмову носіїв української мови;
- нормативне мовлення, яке здебільшого використовується в суспільному, професійному або академічному житті, визначаючи погляди і ставлення мовця так само, як і зміст інформації.

б) продуктивні навички та вміння:

Говоріння

Монологічне мовлення:

- вміти презентувати себе;
- володіти мовленнєвим етикетом повсякденного й професійного спілкування;
- володіти всіма видами монологічного мовлення (міркування з елементами опису та оповіді, інформування, пояснення, уточнення тощо);
- вміти робити коротке непередготовлене повідомлення на запропоновану тему;
- вміти виступати на конференціях з доповідями та повідомленнями.

Діалогічне мовлення:

- починати та завершувати бесіду;
- вести бесіду, демонструючи елементи розпитування, пояснення, висловлення власної думки тощо;
- вміти встановлювати контакти у ситуаціях повсякденного, професійного та наукового спілкування (контакти по телефону, обмін інформацією / дискусія / диспут у ході семінарів, конференцій тощо);
- брати участь у діалозі-обговоренні, реалізуючи тактику непередготовленого спілкування;

Письмо

- вміти реалізовувати на письмі комунікативні наміри;
- продукувати письмовий текст проблемного характеру, актуального для професійної сфери вступника до аспірантури;
- репродукувати письмовий текст за спеціальністю, демонструючи вміння виділяти основну інформацію, даючи їй оцінку й аргументовано висловлюючи власний погляд;

- продукувати чітке писемне мовлення з належним послідовним плануванням та розбивкою на абзаци;
- скласти письмову анотацію;
- скласти тези наукового тексту за фахом;
- фіксувати потрібну інформацію під час спілкування / аудіювання;
- дотримуватися правил написання слів та пунктуації(допускаються незначні помилки, спричинені впливом рідної мови).

3.2 Зміст мовної компетенції

3.2.1. ФОНЕТИКА. ФОНОЛОГІЯ. ГРАФІКА.

Український алфавіт. Загальне співвідношення між літерами та звуками.

Особливості артикуляції українських голосних і приголосних.

Звукосполучення. Наголос.

Орфоепія. Правила літературної вимови. Фонетичні риси української мови:

Засоби милозвучності української мови:

Інтонація. Різновиди інтонацій (закінчене висловлювання, перелік, спонукання, загальне питання, оклична інтонація, зіставлення, вираження оцінки, вигук).

3.2.2. ЛЕКСИКОЛОГІЯ

Лексичне значення слова. Пряме і переносне значення.

Поняття багатозначності: однозначні та багатозначні слова.

Стилістичне навантаження слова і стилістично-функціональна диференціація лексичного складу української мови. Стилістично нейтральна і стилістично забарвлена лексика. Емоційно забарвлена і функціонально забарвлена лексика.

Терміни, професіоналізми.

Загальновживані фразеологізми української мови.

3.2.3. МОРФЕМНА БУДОВА СЛОВА

Основа слова і закінчення (флексія).

Корінь слова. Спільнокореневі слова.

Афікси (префікс, суфікс, постфікс).

Образно-стилістичне значення афіксів (суфіксів, префіксів)

3.2.4. МОРФОЛОГІЯ

Іменник:

Категорія роду іменника та особливості її реалізації в українській мові у порівнянні з іншими. Іменники з семантично мотивованим родом. Іменники з семантико- і формально-граматичними способами вираження родової ознаки.

Іменники парного роду. Іменники спільного роду.

Родові ознаки незмінюваних слів. Рідаббревіатур. іменники подвійного роду.

Категорія числа. Однина та множина іменників. Іменники, які творять корелятивні числові форми. Однинні іменники. Множинні іменники.

Категорія власних і загальних назв. Власні іменники. Перехід власних назв у загальні і навпаки.

Категорія конкретності абстрактності в іменниках.

Граматичні особливості збірних іменників.

Граматичні особливості іменників, яким властива категорія речовинності.

Категорія відмінка. Значення відмінків. Особливості відмінювання іменників різних груп. Іменники, які не змінюються.

Дієслово:

Загальні відомості про дієслово. Поняття інфінітива як початкової форми дієслова. Загальні закономірності поєднання дієслів з іменниками (об'єктні відношення, зв'язок керування) та з прислівниками (обставинні відношення, зв'язок прилягання).

Поняття про дві основи дієслова. Основа інфінітива. Основа теперішнього часу.

Категорія особи. Відмінювання дієслів. Поділ дієслів на дієвідміни. Особові закінчення дієслів I дієвідміни. Особові закінчення дієслів II дієвідміни. Дієслова, які не належать до жодної з дієвідмін (атематичні дієслова).

Категорія часу. Дієслова теперішнього і минулого часу. Дієслова майбутнього часу. Складна і складена форми майбутнього часу дієслів недоконаного виду. Майбутній час дієслів доконаного виду (проста форма). Приклади вживання форм одного часу у значенні іншого. Дієслова руху в теперішньому, минулому і майбутньому часі. Дієслова руху з префіксами *при-, по-, в-, у-, ви-, під- (піді-), від- (віді-), до-, про-, пере-*.

Категорія виду. Корелятивні видові пари. Застосування дієслів доконаного-недоконаного виду в складних реченнях на позначення одночасної чи послідовної дії. Дієслова з морфологічно невираженою видовою ознакою (двовидові дієслова).

Категорія способу. Дієслова дійсного і наказового способу. Імператив (Що роби (зроби)? Що робить (зробіть)?). Утворення форм наказового способу.

Категорія стану. Взаємозалежність категорії стану і категорії перехідності / неперехідності. Зворотні дієслова. Постфікс *-ся (-сь)*. Дієслова зі значенням взаємної дії (*зустрічатися, змагатися, вітатися, листуватися, спілкуватися*).

Загальні відомості про дієприкметник. Активні та пасивні дієприкметники. Активні дієприкметники, їх граматичні категорії. Особливості творення активних дієприкметників. Пасивні дієприкметники, їхні граматичні категорії. Особливості творення пасивних дієприкметників.

Предикативні форми на *-но, -то*. Зіставлення конструкцій з пасивними дієприкметниками і предикативними формами на *-но, -то*.

Загальні відомості про дієприслівник. Граматичні категорії та синтаксичні функції дієприслівника. Творення форм дієприслівників теперішнього та минулого часу.

Займенник:

Загальні відомості про займенник.

Розряди займенників. Відмінювання займенників усіх розрядів. Незмінювані присвійні займенники.

Синтаксичні функції займенників різних розрядів.

Уникнення двозначності у вживанні займенників у текстах різних стилів.

Прикметник:

Загальні відомості про прикметник.

Відмінювання прикметників. Узгодження прикметників з іменниками у роді (однині), числі і відмінку.

Тверда і м'яка групи прикметників. Правопис відмінкових закінчень прикметників.

Ступені порівняння якісних прикметників.

Творення відносних прикметників за допомогою суфіксів *-ськ-* (*-цьк-*, *-зьк-*): *український, французький, студентський, університетський*.

Морфологічні зміни приголосних при творенні прикметників.

Перехід прикметників в іменники.

Числівник:

Загальні відомості про числівник. Питання числівника.

Розряди числівників за значенням і граматичні ознаки.

Граматичні категорії роду, числа та відмінка кількісних числівників.

Синтаксичні зв'язки числівників з іменниками. Поєднання кількісних числівників з іменниками. Поєднання дробових числівників з іменниками. Поєднання збірних числівників з множинними іменниками (*двоє окулярів, четверо дверей*).

Граматичні ознаки порядкових числівників. Узгодження порядкових числівників з іменниками в роді, числі та відмінку. Відмінювання порядкових числівників.

Прислівник:

Загальні відомості про прислівник. Питання прислівника.

Синтаксичний зв'язок прислівника за дієсловом.

Розряди прислівників за значенням. Ступені порівняння якісно-означальних прислівників. Вищий ступінь порівняння, синтетична та аналітична форма та особливості їх творення.

Найвищий ступінь порівняння. Синтетична та аналітична форма та особливості їх творення. Ступені безвідносної міри якості прислівника та особливості їх творення. Форми суб'єктивної оцінки якісно-означальних прислівників.

Сполучник:

Сурядні сполучники:

ЄДНАЛЬНІ: *і (й), та* (в значенні *і*).

ЗІСТАВНО-ПРОТИСТАВНІ: *а, але, та* (в значенні *але*), *зате, проте, однак, не тільки - а й, не лише - але й*.

РОЗДІЛОВІ: *то (то..., то...), чи (чи..., чи...), або (або..., або...), хоч..., хоч...*

Підрядні сполучники:

з'ясувальний сполучник *що*.

СПОЛУЧНИКИ МЕТИ *щоб, для того щоб* у поєднанні з інфінітивами.

СПОЛУЧНИКИ УМОВИ *якби, якщо би (б), якщо*.

СПОЛУЧНИКИ ПОРІВНЯННЯ *як, мов, наче, неначе, ніби*.

СПОЛУЧНИКИ ПРИЧИН *тому що, через те що, бо*.

СПОЛУЧНИКИ НАСЛІДКУ *так що*.

Відносні займенники *хто, що, який, котрий, чий, скільки* у ролі сполучних слів

Прийменник: Уживання прийменників із відмінковими формами іменників та субстантивованих слів та коло синтаксичних відношень, що виражається цими прийменниками.

Частка:

Особливості використання часток в усному й писемному мовленні.

Поділ часток за функціонально-семантичними ознаками.

Фразові частки: *питальні, оклично-підсилювальні, власне модальні частки; стверджувальні, заперечні, означальні, кількісні, спонукальні, видільні, приєднувальні*.

Наголос у частках.

3.2.5 СИНТАКСИС

ПРОСТЕ РЕЧЕННЯ:

Просте ускладнене речення. Речення з однорідними членами. Ознаки однорідних членів речення. Засоби зв'язку однорідних членів у межах єдиного структурно-семантичного блоку. Узагальнювальні одиниці при однорідних членах.

Речення із звертаннями. Способи вираження звертань. Власне звертання і риторичне звертання.

СКЛАДНЕ РЕЧЕННЯ:

СКЛАДНОСУРЯДНІ РЕЧЕННЯ:

Змістові та структурні особливості складносурядних речень.

Речення відкритої і закритої структури.

Типи складносурядних речень.

Речення з єднальними відношеннями.

Речення із зіставно-протиставними відношеннями.

Речення з розділовими відношеннями.

СКЛАДНОПІДРЯДНІ РЕЧЕННЯ:

Складнопідрядні речення зі з'ясувальною підрядною частиною (сполучники *що, щоб*, сполучні слова *куди, звідки, скільки, чому, навіщо, який*).

Складнопідрядні речення з підрядною означальною частиною зі сполучними словами *який, котрий, що* у називному та непрямих відмінках.

Складнопідрядні речення з темпоральною підрядною частиною (сполучник *коли*):

вираження значення одночасності;

вираження значення різночасності.

Складнопідрядні речення з підрядною частиною причини;

Складнопідрядні речення з підрядною частиною:

реальної умови (сполучник *якщо*);

ірреальної умови (*якби, коли б*).

Складнопідрядні речення з підрядною частиною мети.

Складнопідрядні речення з допустовою підрядною частиною.

Складнопідрядні речення з кількома підрядними частинами. Види залежності підрядних частин від головної. Речення з однорідною і неоднорідною супідрядністю.

Пряма і непряма мова. Вживання сполучників *що, щоб, частки чи* при заміні прямої мови непрямою.

Розділові знаки у простому і складному реченнях.

Текст як складне синтаксичне ціле. Загальні вимоги до побудови наукового тексту. Культура писемного наукового і офіційно-ділового українського мовлення.

3.2.6 ЛЕКСИЧНИЙ МІНІМУМ

Лексичний мінімум має складати не менш ніж 2500 слів і словосполучень, включаючи *загальнонаукову і спеціальну лексику*, що відповідає галузі знань та обслуговує тематику відповідно до Програми «Українська мова для іноземців» для освітньо-кваліфікаційних рівнів бакалавр і магістр. До цього мінімуму належить загальнонавчана термінологічна лексика з фаху, а також так званий потенційний словник, який має бути сформований у процесі навчання у вищому навчальному закладі і який складається з:

- інтернаціональних слів;
- відтворюваних похідних та складних слів, утворених із знайомих морфем на основі вивчених словотвірних моделей.

Для роботи з літературою за фахом вступник на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії повинен знати найбільш вживані *фразеологізми, скорочення і позначки*, використовувані в цій літературі.

4. СТРУКТУРА ІСПИТУ

Іспит відбувається у письмово-усній формі і складається з трьох завдань:

- 1) Поглиблене читання та реферування неадаптованого фахового тексту обсягом 1500 – 2000 друкованих знаків. Час виконання завдання – 45–60 хвилин. Форма контролю – переказ отриманої інформації в формі усного реферату з висловленням власної думки.
- 2) Монологічне висловлювання за запропонованою темою.
- 3) Бесіда з екзаменаторами за фахово орієнтованою тематикою.

Теми для бесіди

1. Моя спеціальність. Останні дослідження у цій галузі.
2. Перспективи роботи за спеціальністю в рідній країні / в Україні.
3. Моя науково-дослідна робота.
4. Наукові відкриття у галузі моєї спеціальності в Україні, на батьківщині, у світі.
5. Відомі науковці моєї країни / України, їх наукова діяльність.
6. Організація наукової діяльності в Україні.
7. ВНТУ як науковий центр. Наукова діяльність мого факультету / кафедри.
8. Використання комп'ютерних технологій у науково-дослідній роботі.
9. Використання ресурсів мережі «Інтернет» у науково-дослідній роботі: веб-сторінок, тематичних форумів, чатів, скайп-конференцій, електронного листування, сайтів соціальних мереж.
10. Професійна етика науковця.
11. Професійні перспективи та професійний розвиток фахівця.

Рекомендовані запитання для співбесіди:

1. Яка тема Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
2. Чим зумовлений вибір теми Вашого майбутнього дисертаційного дослідження?
3. Чи маєте Ви публікації у фахових виданнях? Назвіть їх.
4. Чи брали Ви участь у науково-дослідній роботі до вступу на освітньо-наукову програму підготовки доктора філософії?
5. У яких науково-практичних конференціях Ви брали участь?
6. Яка тема Вашої магістерської роботи? У чому полягає її теоретичне та практичне значення?
7. Які методи дослідження Ви використовували під час підготовки магістерської роботи?
8. Якими знаннями, вміннями, навичками Ви оволоділи під час навчання у Вінницькому національному технічному університеті?

9. У якій установі / організації Ви працюєте чи навчаєтесь? Що входить до Ваших (посадових) обов'язків?
10. Якими Ви бачите Ваші професійні перспективи?

Критерії оцінки знань вступників до аспірантури

У програму фахового вступного іспиту входять питання з фундаментальних та загально-інженерних дисциплін, які є базовими для навчання за відповідною освітньо-науковою програмою підготовки «доктор філософії». Теоретичні питання, у кількості трьох, охоплюють весь комплекс напрямків фундаментальної та загально-інженерної підготовки. При відповідях на них претендент повинен продемонструвати такий рівень фундаментальної підготовки, який дозволить йому успішно опанувати наступний рівень кваліфікації. При відповідях на питання претендент повинен продемонструвати не тільки володіння науковим матеріалом, але й розуміння зв'язку теорії та практики.

Критерії оцінки знань:

Оцінювання знань вступників до аспірантури за вступні іспити здійснюється за шкалою ECTS:

Рівень компетен-тності	За бальною шкалою	За шкалою ЕКТС	Критерії оцінювання
IV Високий (творчий)	90 – 100	A	Здобувач вільно володіє категоріальним апаратом дисципліни, має ґрунтовні знання теоретичного матеріалу та демонструє високий рівень методичної грамотності при виконанні завдань практичного спрямування.
III Достатній (конструк-тивний)	82-89	B	Здобувач демонструє вільне володіння навчальним матеріалом з дисципліни, вміє професійно відстоювати свою точку зору, володіє добре сформованими методичними вміннями і навичками. У відповідях на запитання здобувач може допускати несуттєві помилки за умови своєї загальної наукової грамотності. Відповіді повні, логічно структуровані.
	75-81	C	Здобувач демонструє достатній рівень володіння теоретичним матеріалом курсу, вміє викласти його у взаємозв'язку з практичними вміннями і навичками, добре володіє методичними знаннями. У відповідях можуть траплятися окремі помилки, які суттєво не

			впливають на загальний рівень підготовки з даної дисципліни, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо.
II Середній (репродуктивний)	64-74	D	Здобувач демонструє посереднє, фрагментарне володіння теоретичним матеріалом курсу, неточне трактування основних термінів і понять дисципліни, з допомогою викладача може аналізувати матеріал, робити висновки. Рівень сформованості практичних вмінь недостатній.
	60-63	E	Здобувач демонструє володіння навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий. Відповіді неповні, поверхові. Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, частина передбачених програмою навчальних завдань не виконано або якість виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального.
I Низький	35-59	FX	Здобувач не засвоїв більшої частини матеріалу, у відповідях допускає суттєві помилки, володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, більшість передбачених програмою навчальних завдань не виконано; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

6. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Абрамчук О. В. Українська мова для студентів-іноземців економічних спеціальностей: навчальний посібник / О. В. Абрамчук, О. А. Цимбал – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 94 с.
2. Азарова Л. Є. Українська мова для іноземних студентів. Країнознавство / Л. Є. Азарова, Т. Ю. Іванець. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 129 с.
3. Азарова Л. Є. Український дивосвіт. Країнознавство для іноземних студентів-нефілологів / Л. Є. Азарова, Т. Ю. Іванець. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 171 с.
4. Граматика української мови (у схемах та таблицях) для іноземних студентів. Фонетика, лексика, морфологія : навч. посіб. / О. В. Абрамчук, Л. В. Горчинська, Н. Л. Франчук, Ю. В. Поздрань. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 102 с.
5. Граматика української мови (у схемах та таблицях) для іноземних студентів. Синтаксис, стилістика : навч. посіб. / Л. Є. Азарова, Л. В. Горчинська, Н. Л. Франчук, Ю. В. Поздрань. – Вінниця : ВНТУ, 2017.

– 95 с.

6. Єдина типова навчальна програма з української мови для студентів-іноземців основних факультетів нефілологічного профілю вищих навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації. Ч. 3: навч. програма / Науково-метод. комісія з підготовки іноземних громадян, Нац. техн. ун-т України «Київський політехн. ін-т» ;уклад. Л. І. Дзюбенко [та інші]. – К.: НТУУ «КПІ», 2009. – 52 с.
7. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / Наук. ред. укр. видання д. пед. н., проф. С. Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – С. 273.
9. Ілюстрований тематичний словник української мови для студентів-іноземців / Л. Є. Азарова, Л. В. Горчинська, Н. Л. Ключко, Ю. В. Поздрань. – Вінниця : ВНТУ, 2015. – 124 с.
10. Наука і техніка в сучасному світі: збірник науково-популярних текстів та навчальних завдань для студентів-іноземців технічних вишів / Г. Бойко, І. Васишин, Т. Гроховська, О. Качала, А. Моторний, І. Юзвяк; за ред. І. Карого. – Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2012. – 180 с.
11. Скиба Н. Г. Українська мова для студентів іноземців [наукове мовлення] / Н. Г. Скиба – К. : Логос, 2015. – 250 с.
12. Словник термінів із математики, фізики та хімії для іноземних громадян – слухачів підготовчого відділення : словник / Л. Є. Азарова, Л. В. Горчинська, Н. Л. Франчук, Ю. В. Поздрань. – Вінниця : ВНТУ, 2017. – 87 с.
13. Стадній А. С. Основи ІТ-технологій на уроках української мови : навчальний посібник для іноземних студентів / А. С. Стадній, Л. А. Радомська. – Вінниця : ВНТУ, 2016. – 76 с.
14. Стадній А. С. Українська мова. Країнознавство : навч. посіб. для студентів-іноземців / Н. Й. П'яст, А. С. Стадній, Л. А. Радомська. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 112 с.
15. Українська мова для іноземних студентів. Газетно-публіцистичні тексти та завдання до них (навч.-метод. посіб.) / Л. П. Дідківська, В. О. Любчевська-Сокур, Н. С. Ніколаєва. – Вінниця : ПП Балюк І. Б., 2012. – 327 с.
16. Українська мова для іноземних студентів технічних спеціальностей. 4-й курс : навчальний посібник / Л. Є. Азарова, О. В. Абрамчук, Л. В. Горчинська, Ю. В. Поздрань – Вінниця : ВНТУ, 2018. – 112 с.

Допоміжна

1. Азарова Л.Є., П'яст Н.Й., Радомська Л.А. Українська мова. Складні вживання (найновіші рекомендації) : Навчальний посібник [Текст]. – Вінниця : ВНТУ, 2010. – 90 с.
2. Бодик О.П., Рудакова Т.М. Сучасна українська літературна мова. Лексикологія. Фразеологія. Лексикографія [Текст]. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 416 с.

3. Корж, А.В. Українська мова професійного спрямування [Текст] : навч. посіб. / А.В. Корж. – К. : КНТ, 2012. – 294 с.
4. Методична розробка з наукового стилю української мови / для іноземних студентів вищих економічних навчальних закладів / Укл. С.А. Чезганов. – К.: КНЕУ, 2002 – 52с.
5. Савченко І.С. Фонетика, орфоєпія і графіка сучасної української мови [Текст] : навч. посіб. для студ. напряму підгот. 6.020303 – Філологія (українська мова і література : (до 90-річного ювілею Г. Р. Передрій) [Текст] / І.С. Савченко. – Черкаси : Видавництво ЧНУ імені Б. Хмельницького, 2015. – 188 с.
6. Тлумачний словник сучасної української мови / Л. П. Коврига, Т. В. Ковальова, В. Д. Пономаренко. / За ред. доктора філол. наук, проф. В. С. Калашника. – Харків : Белкаркнига, 2005. – 800 с.
7. Український орфографічний словник: Близько 100 000 слів / ред. А. Свашенко, О. А. Леонова. – Донецьк: Сталкер, 1999. – 480 с.
Христіанінова, Р.О. Складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові [Текст] : [монографія] / Р.О. Христіанінова. – К. : Видавничий Дім Дмитра Бураго, 2012. – 365 с.

Інформаційні ресурси

1. Ділова українська мова. Навчально-методичний посібник. – 2-е вид., виправлене і доповнене. Черкаси, 2002. – 145 с. Режим доступу: http://ftfsite.ru/wp-content/files/metod_ukr_3.1.pdf.
2. Пивоваров В.М. Ділова українська мова: Навч. посіб [Текст] / В.М. Пивоваров, Л.Г. Савченко, Ю.І. Калашник. – Х.: Право, 2008. – 120 с. Режим доступу: <http://www.twirpx.com/file/417260/>
3. Азарова Л.Є. Українська мова професійного спілкування (дистанційний курс) / Азарова Л.Є., П'яст Н.Й., Цимбал О.А. Режим доступу: <http://cde.vntu.edu.ua>.